

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИНДУСТРИАЛЕН БИЗНЕС И ЛОГИСТИКА“

Приета от ФС (протокол № 11/ 25. 04. 2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол № 9/ 16. 04. 2024 г.)

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „КОРПОРАТИВЕН КОНТРОЛИНГ“

ЗА СПЕЦ: „Корпоративен бизнес и управление“; ОКС „магистър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 10 за СС и СНУ, 12 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 15 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	15
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	9
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	225

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Иван Петров)
2. ....
(доц. д-р Йордан Иванов)

Ръководител катедра: .....
„Индустиален бизнес и логистика“ (доц. д-р Пламен Павлов)

I. АНОТАЦИЯ

В дисциплината се разглеждат теоретико-методическите и практико-приложни въпроси на контролинга в корпорациите. С изучаването на дисциплината студентите придобиват знания за същността, ролята, задачите, функциите, видовете контролинг, връзките между вътрешно (управленско) и външно (финансово) счетоводство, системите за отчетност, системите и подсистемите на контролинга за пресмятане на присъщите приходи, разходи и финансов резултат, етапите на изграждане и функциониране на системата на контролинга в предприятието и др.

Основният фокус на дисциплината е върху придобиване на знания и умения по отношение на оптимизиране на целевата функция на едно предприятие, а именно печалбата и осигуряване на ликвидност и дългосрочна конкурентоспособност.

Конкретните цели на дисциплината са свързани с придобиването на познания за:

- Моделиране на целевата функция на предприятието;*
- Идентифициране и анализ на разходите;*
- Системи за пресмятане на разходите;*
- Бюджетирание в бизнес организациите;*
- Вземане на управленски решения свързани с оптимизиране на разходите на предприятието;*
- Оптимизиране на дейностите в стопанските организации.*

В хода на обучението се прилагат и развиват следните ключови компетентности, съгласно препоръката на Съвета на Европейския съюз от 22 май 2018 г, а именно:

- Математическа компетентност и компетентност в областта на точните науки, технологиите и инженерството – група 3. Способността за решаване на задачи и формулиране на конкретни решения и развитие на математическо мислене в помощ на вземането на управленски решения.*
- Цифрова компетентност – група 4. Способност за работа с електронни таблици и за търсене и намиране на релевантна информация.*
- Предприемаческа компетентност – група 7. Способност за критично мислене, аналитичност, прогнозиране, програмиране и планиране.*

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. КОНТРОЛИНГЪТ КАТО УПРАВЛЕНСКА СИСТЕМА	
1.1.	Обща характеристика на бизнес средата.
1.2.	Цели на организацията
1.3.	Контролингът – система за целево – адаптирано управление
1.4.	Контролингът като система от управленски функции
1.5.	Място на контролинга в управленския цикъл
1.6.	Видове контролинг
1.7.	Основния понятия на контролинговата система – приходи, разходи, резултат, разходни центрове
ТЕМА 2. ПРОЦЕС И ОРГАНИЗАЦИЯ НА КОНТРОЛИНГА	

2.1.	Инструментариум на контролинга
2.2.	Моделиране на целевата функция на предприятието
2.3.	Модел „Разходи-обем-печалба“
2.4.	Модел на „Дюпон“
2.5.	Модел на „Икономическата добавена стойност“
2.6.	Балансиране система от показатели
2.7.	Информационен процес и информационно осигуряване
ТЕМА 3. СИСТЕМИ ЗА КАЛКУЛИРАНЕ В КОНТРОЛИНГА	
3.1.	Същност на калкулирането.
3.2.	Системи за калкулиране основани на преките разходи.
3.3.	Системи за калкулиране основани на общите разходи.
3.4.	Интегриране на непреките разходи при калкулиране
3.5.	Калкулиране на база дейности.
ТЕМА 4. БЮДЖЕТИРАНЕ В КОНТРОЛИНГА	
4.1.	Същност на бюджетното планиране
4.2.	Технология на разработване на изходните и обобщаващите планови документи
4.3.	Бюджет на производството
4.4.	Бюджет на запасите
4.5.	Бюджет на производствените разходи
4.6.	Бюджет на разходите за организация и управление
4.7.	Бюджет на инвестициите
4.8.	Прогнозен Баланс и Отчет за приходите и разходите
ТЕМА 5. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	
5.1.	Характеристика на анализа на зависимостта между разходи, обем и приходи
5.2.	Анализ на зависимостта „Разходи – Обем – Приходи“.
5.3.	Анализ на зависимостта „Обем – Печалба“.
ТЕМА 6. УПРАВЛЕНСКИ РЕШЕНИЯ ВЪЗ ОСНОВА НА „СЪОТВЕТСТВАЩИ“ И „НЕСЪОТВЕТСТВАЩИ“ РАЗХОДИ	
6.1.	„Съответстващи“ и „Несъответстващи“ разходи.
6.2.	Отстраними и неотстраними разходи.
6.3.	Идентифициране на видовете разходи при обосновка на управленски решения.
ТЕМА 7. РЕШЕНИЯ ЗА ПРОИЗВОДСТВО ИЛИ ЗАКУПУВАНЕ НА КОМПОНЕНТ.	
7.1.	Решения за аутсорсинг на дейности.
7.2.	Анализ на разходите и преразглеждане.
7.3.	Възможности за снижаване на разходите.
7.4.	Техника за сравняване на алтернативи.
ТЕМА 8. РЕШЕНИЯ ЗА ПРЕУСТАНОВЯВАНЕ ПРОИЗВОДСТВОТО НА ПРОДУКТИ ИЛИ СПИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИ	
8.1.	Анализ на разходите по носител.
8.2.	Анализ на разходите по място на възникване.
8.3.	Обосновка на решения за спиране на производство.
8.4.	Обосновка на решение за спиране на дейност.
ТЕМА 9. РАЗРАБОТВАНЕ НА ОПТИМИЗАЦИОННИ РЕШЕНИЯ	
9.1.	Обосновка на план за дейността при ограниченост на ресурсите.
9.2.	Оптимизационни планове при недостиг на един вид ресурс.
9.3.	Оптимизационни решения при повече ограничения.
ТЕМА 10. КОМПЮТЪРНА ОБРАБОТКА НА ИНФОРМАЦИЯ В КОНТРОЛИНГА	
10.1.	Възможности на електронните таблици при решаване на задачите на контролинга.
10.2.	Моделиране на контролинговите функции чрез софтуер.

10.3.	Анализ на данните с помощта на електронни таблици.
10.4	Обработка на статистическа и финансова информация.

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Методите на подготовка и провеждане на обучението по дисциплината „Корпоративен контролинг“ включват използването на различните учебни ресурси и дейности, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение:

- учебни ресурси – електронни лекции;
- учебни дейности – провеждане на учебни занятия и изпълнение на компонентите от семестриалното оценяване чрез използването на средствата за електронно обучение.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ²	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест	1	50
1.2.	Курсов проект	1	50
1.3.	Практически казус	1	45
Общо за семестриалното оценяване:		3	145
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	80
Общо за сесийното оценяване:		1	80
Общо за всички форми на контрол:		4	225

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Корпоративен контролинг“, качени в платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Панчева, А., Корпоративен контролинг, Стено, Варна, 2014 г.
2. Каменов, К., А.Асенов, Контролинг, Абагар, В.Търново, 2010 г.

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

² При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

3. Костова, Н., Финансово счетоводен анализ, Актив –К, В., 2010 г.
4. Каменов, К., А.Асенов, Бизнес-Контролинг, НБУ, С., 2008 г.
5. Ненов, Т., Контролинг, „Наука и икономика“, Варна, 2008 г.
6. Йонкова, Б., Управленско счетоводство, Ромина, С., 2006 г.